

Asia: VN/4163/2023

Valtioneuvoston asetus mikroyhdistysten tilinpidosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriön lausunto valtioneuvoston asetuksesta mikroyhdistysten tilinpidosta

Oikeusministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa valtioneuvoston asetuksesta mikroyhdistysten tilinpidosta.

Mikroyhdistyksellä tarkoitetaan laissa ja asetusehdotuksessa yhdistyslain 37 a §:n 2 momentin mukaista yhdistystä, jonka saamien avustusten ja muiden tulojen yhteenlaskettu määrä tilikaudella on enintään 30 000 euroa sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella, joka ei harjoita liiketoimintaa ja joka on päättänyt saman lainkohdan 3—7 momentissa tarkoitettujen säännösten soveltamisesta yhdistyksen tilinpitoon.

Tilinpitoa soveltavassa yhdistyksessä taloudellisen toiminnan jäsenavoimuus ja -kontrolli voidaan toteuttaa joko jäsenten jatkuvana (kuukausittaisena) tiedonsaantioikeutena tilinpidon tapahtumista ja omaisuusluettelosta tai näiden perusteella tilikausittain laadittavan vuosilaskelman kautta. Jos tilinpitoa soveltava yhdistys päättää lähtökohtana olevan jäsenten jatkuvan tiedonsaantioikeuden sijasta laatia tilinpidosta vuosilaskelman, tulisi sen vahvistamisesta päättää yhdistyksen kokouksessa.

Valtiovarainministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Valtiovarainministeriö pitää asetusluonnosta pääosin kannatettavana. Valtiovarainministeriö haluaa yleisenä kommenttina tuoda esiin, että kansallisessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarviossa v. 2021 todetaan NPO-sektoriin (Non-profit Organisation, voittoa tavoittelematon organisaatio) kohdistuvan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen kokonaisuhan olevan tasolla 3 eli merkittävä.

Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

Asetuksen 2 §:ssä määritellään jäsenavointa tilinpitoa yhdistyksen 37 a §:n 6 momentissa tarkoitettuna menettelynä, jossa yhdistyksen jäsenellä on pyynnöstä oikeus saada tilinpito nähtäväkseen kerran jokaiselta päättyneeltä kalenterikuukaudelta ja tiedot pidetään nähtävillä vähintään kahden viikon ajan viimeistään kahden viikon kuluttua pyynnöstä. Yhdistys voi kuitenkin päättää yhdistyksen kokouksessa laatia tilinpidosta vuosilaskelman, joka esitetään jäsenille 6 kk kuluessa tilikauden päättymisestä.

Valtiovarainministeriö toteaa, että jälkimmäisessä menettelyssä mahdollisia väärinkäytöksiä havaitaan myöhäisessä vaiheessa ja tämä voi olla riski rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen näkökulmasta. Tällainen tilanne voisi tulla kyseeseen esimerkiksi silloin, kun yhdistyksen varoihin käsiksi pääsevä henkilö kavaltaa yhdistyksen varoja. Toisaalta valtiovarainministeriö katsoo, että jäsenavoin tilinpito antaa paremman mahdollisuuden yhdistyksen jäsenille valvoa yhdistyksen varojen käyttöä.

Asetusluonnoksen 4 §:ssä säädetään tilinpidon perustumisesta tiliotteen tietoihin. Valtiovarainministeriö kiinnittää huomioita siihen, että ehdotettu säännös jättää tulkinnanvaraiseksi kuuluvatko virtuaalivaratilit soveltamisalaan.

Asetusluonnoksen 6 § (Käteisellä rahalla toteutettavat tapahtumat) mahdollistaa sen, että mikroyhdistys voi pitää käteiskassaa ja vähäinen meno saadaan maksaa käteiskassasta, jos sen suorittaminen tililtä ei ole tarkoituksenmukaista hankitun tavaran tai palvelun luonteen vuoksi. Asetusluonnoksen 8 §:n mukaan vähäisenä käteiskassan määränä on pidettävä enintään 300 euroa, jollei yhdistyksen kokous päättä toisin. Valtiovarainministeriö jää pohtimaan onko tarkoituksenmukaista jättää ehdotuksen mukaisesti yhdistyksen kokouksen päätettäväksi, mikä on vähäinen kassan määrä. Valtiovarainministeriö haluaakin tässä yhteydessä tuoda esiin, että kansallisessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarviossa v. 2021 on todettu, että terroristisia tekoja voidaan tehdä suhteellisen alhaisin kustannuksin. Tähän liittyen merkittävänä riskinä voidaan katsoa olevan vaikeudet havaita epäilyttävää toimintaa transaktioiden ollessa pieniä.

Kariniemi Pauli
Valtiovarainministeriö

Jecu Marian
Valtiovarainministeriö - RMO